

Izgubljeni Jurček.

Dopolnil je Jurček štirinajst mladih in razposajenih let. V krepkega, postavnega fantiča se je povzpел, močnega kakor hrast in vitkega kot jelka. Vesela je bila mati upapolnega sina, ponosen je bil oče nanj.

ln zgodilo se je lepega jesenskega večera. Baržunasto nebo se je temnilo, in sence so legale kot pogrebna koprena čez sanjajočo krajino. Prijel je oče Jurčka za rokav in ga je peljal pred kočo. Sedla sta na hrastovo klop.

Večerni dih je pihljaj in prinašal s seboj fantovske pesmi z vasi. Radostno je bilo večerno ozračje, in jesenske nade so plavale čez mračne poljane.

Jurček in oče sta pletla živahen pogovor v tisti lepi večer. Deček se je smehljaj, ker je bilo vse tako prijetno in nebeškolepo.

Ali naenkrat ... kakor bi bilo padlo raz sanjajoče nebo ... stopilo je v dečkovo dušo nekaj neznanega, težkega in bolestnega. Misli je Jurček, da se je utrnila plameneča zvezdica na črnini neba in se potopila daleč, daleč za vztočno pogorje. In ostalo je v duši težko in dušeče ...

Tako je izginil Jurčku smeh raz lice v tistem upapolnem jesenskem večeru. Oče je opazil, kako je izginil ta smeh raz sinovo lice, in je menil, da je prišel resen čas zanj. Zato so tudi očetove besede postajale resne ... resne kakor življenje. Nič radosti ni bilo v njih in nič smeha ...

„Veš, dragi moj, močan si že, dovolj močan, da greš v življenje. Doslej sva skrbela jaz in mati zate, odslej pa se pehaj sam, kakor že moreš in znaš ... Znaj, božja volja je takó, da postane človek močan in vzame butaro na rame ...“

Težke in svinčene so bile te besede očetove. Jurček ni bil vaje takega pogovora, ker še ni pil trpkega keliha. Hipoma pa je prišlo ... po božji volji je prišlo ... v njegovo dušo. Moralo je priti enkrat ...

ln pokimal je deček s težko glavo in je šepetnil komaj slišno: „Pojdem, oče ... Mizar bom ...“

ln zgodilo se je takó.

Precej drugo jutro je navezal deček culico in je pokleknil pred očeta in pred mater ... „Blagoslovita me!“ ...

Tako se je poslovil od očeta skrbnega in od matere ljubeče. Zadnje besede roditeljev so bile: „Hodi z Bogom, in Bog bo hodil s teboj!“

ln Jurček je stopal po beli cesti v daljnji svet. Krmežljivo jesensko jutro je snivalo nad njim. Tuintam je zaškripal tovorni voz, in voznik je poknil z bičem.

Jurček pa je premišljaj nekdanje in bodoče dnôve. Počasi in zamišljeno je hodil, kakor bi ne vedel, kam naj krene ...

„Kam?“ —

Težko je bilo vprašanje, in še težji odgovor. Ali Jurček je bil razumen deček in povrh pogumen in močan.

„Kam vendar? — V mesto ali kamorkoli, kjer so mizarji.“ Lahek je bil dečku odgovor, in prav malo je pomišljal: Povsod, kjer solnce teče, se kruh peče...

In zažvižgal je Jurček radostno popevko in stopal moško v pisani svet. V srcu pa so mu vendar vstajali žalostni spomini na žalostno slovo.

Takó je potoval in cestoval Jurček, malo žalosten in malo vesel, s culico v roki in z rdečico na licih — — —

Prav srečno je prišel v trg in se je oglasil pri mizarju Kržetu.

„Kaj želiš, dečko?“

„Mizar bi postal rad, učen in umeten.“

„In kaj so tvoj oče... kmet ka-li?“

„Kmet so, kmet... Jaz pa želim, da se izučim za mizarja.“

„Dobro, dečko, prav dobro. Ostal boš pri meni in se boš učil. Velik si že dovolj in močan tudi.“

„Močan kakor hrast in velik kakor smreka... so mi dejali oče.“

In vstajalo je v Jurčku velikansko upanje. Mizar postane, tako učen kakor jih je malo na širokem svetu. Ko se bo izučil, ne bo delal sam nič več, ampak bo le ukazoval in bo učil druge. Lepo mu bo potekalo življenje svojo prijetno pot, in nikjer ne bo več srečal težkih misli in duhomornih skrbi.

V upih pomladnih je odložil Jurček svojo culico in je postal mizar-ski učenček v tistem malem trgu pri mizarju Kržetu.

Toda, ne vem zakaj — vsi mizar-ski učenčki so bili v tistem malem trgu razposajeni in hudobni. Vsi so hodili tisto široko pot, ki pelje malo-krat v cerkev in često v hudobije. Tudi Jurček — žalujta, skrbni oče in ljubeča mati! — je zabredel s tovariši na taisto pot. Nič več ni ostal tisti dobri in veseli Jurček nekdanih dni, ampak je bil komaj medel spomin na nekdanjega Jurčka.

Tudi pridnosti mu je zmanjkalo nekega lepega dne. Pričel je pohajkovati. To pa je bilo preveč mojstru Kržetu. Prijel je dečka za uho, ko je prišel na dom, in mu je pokazal pot v svet: „Hajdi, potepin!“

In Jurček je potočil solzo in navežal culico ter šel križemsvet. Oči je povesil, ker ga je bilo grozno sram...

In čez teden in dan je prispel h čevljarju Anžiču v malem mestu.

„Kako, fante?... Bil bi rad čevljar?“...

„Da, gospod, čevljar bi bil rad... Učen, da bi šival grofom in princem svetle čevlje.“

„Prevelik in premočan si za čevljarja. Ti bi potrgal vso dreto.“

Ni šlo Jurčku v glavo, da bi mogel biti kdo premočan in prevelik. Zmajal je z glavo.

„No, pa ostani pri nas. Bomo poizkusili.“

In Jurčku se je zopet porodilo pomladno upanje. K grofom in princem bo hodil, ko se izučí, seveda le pomerjat svetle čevlje. Morda bo šival tudi belemu carju majhne, lepo okrogle čevlje, z biseri okrašene...

In odložil je Jurček culico in je sedel na okrogli stolček. Stare škarpete je vzel v roke in pričel zbijati z močno roko.

Zgodilo se je pa spet nekega solnčnega dne, da si je zaželel Jurček vesele in poskočne tovaršije. Mojstra Anžiča ni bilo v delavnici, in — — — Jurček je odložil kopito in smuknil na ulico.

Takó je zopet zašel na široko pot. Zdavnaj je že pozabil besed, ki sta mu jih v slovo govorila oče in mati: „Hodi z Bogom, in Bog bo hodil s teboj.“ — Jurček je postal potepin, dan za dnem večji, da mu ga ni bilo para med čevljarskimi učenčki.

In prigodilo se je nekoč, da je prijel mojster Anžič svojega učenca za uho in mu pokazal pot v svet: „Hajdi, potepin!“

Jurček je potočil dve debeli solzi, navezal culico in odšel križemsvet.

In potoval je — izgubljeni sin — dolgo, dolgo širom zemlje. Nikjer ni bilo obstanka zanj.

Še danes potuje izgubljeni sin po svetu. Postaral se je že in izgubil moč. Strgan rokav nosi in palico beraško v rokah — — —

A. P. Grigorjev.

Pol za smeh, pol za res.

Iz torbe o. Ivana Svetokriškega.

(Priredil Josip Balič.)

18. Zakaj so svetniki v belih haljah?

V skrivnem razodenju čitamo, da je videl sv. Janez evangelist svetnike in svetnice božje v sneženobelih haljah. Zakaj je pač ljubi Bog ogrnil svoje prijatelje v belo tančico? No, to nam lepo razlaga sv. Bernard. On piše, da je Gospod Bog sv. Janezu pokazal svetnike v platnenobelih haljah zato, da bi mi dobro premislili, kako so morali, preden so postali deležni nebeškega veselja, na zemlji veliko trpeti in se mučiti, prav takó, kakor se muči človek, da iz konopelj in lanú izgotovi gladkolično platno, in iz njega belo tančico. In res, dokaj dela, skrbi in sitnosti ima človek, preden dobi iz rastlin lepobelo robo. A ravno to je kristjanu opomin, naj si tudi on veliko prizadene, poti in trudi, da bode kdaj vreden beloplatnene tančice.

Konoplje dozore in se porujejo koncem julija meseca. Potem se zvežejo v pesti, te pa v snope, ki se goje na močilih, ali pa tudi po rosnih travnikih kakih štirinajst dni in več. Tako premočene se potem dobro osuše na pekočem solncu, a posušene se otočjejo na čoku. Nato se tarejo pest za pestjó v trlici, da odletí od njih pezdír. Strte se gladijo v gladenici. Zglajene se izročé mikarju, da loči predivo od hodnika, da predivo zvije v povesma ter priredi za prejo. Povesma prediva natikajo predice na pres-